

Maailmalla ansioitunut sirkustaiteilija Veera Kajanen:

”Suomalaiset sirkusartistit työllistyvät hyvin ulkomaille”

Teksti: **Markku Summa**

Kuva: **Veera Kajanen**

Artikkeli on julkaistu *Karjala-lehdessä* 2.12.2021

Artikkeli on uudelleenjulkaistu kirjoittajan luvalla

Nuorallatanssija ja hulavanne-artisti **Veera Kajanen** on viime vuosina saanut paljon enemmän työtarjouksia ulkomailta kuin Suomesta. Viimeksi hän oli kuusi viikkoa Itävallassa.

Ainakin pari sataa suomalaista sirkusammattilaista tekee Veeran arvion mukaan töitä tälläkin hetkellä maailmalla. Osa heistä asuu pysyvästi muualla kuin Suomessa. Veeran koti on toistaiseksi Helsingissä.

”Suomalaiset ovat mukavia, sopivan nöyriä, päättäväisiä, hyvin koulutettuneita ja kielitaitoisia. Kaikki nämä ominaisuudet ovat eduksi, kun neuvottelee työsopimuksesta.”

Veera, 34 on tähän mennessä esiintynyt ainakin Kanadassa, Yhdysvalloissa, Ranskassa, Saksassa, Turkissa, Sveitsissä, Ruotsissa ja Tanskassa.

”Parasta tässä ammatissa on kansainvälisyys ja vapaus. On upeaa, kun voi työllistyä missä päin maailmaa tahansa. Voin lähteä keikalle vaikka Australiaan tuntien, että osaan hommani.”

Sirkusalan ammattilaisia arvioidaan Suomessa olevan kolmesta viiteen sataan. Esiintymisen lisäksi he työllistyvät pääosin opetustehtäviin.

Suomessa sirkusalan ammattilaisia koulutetaan Turussa ja Lahdessa. Lisäksi maassa on useita nuorisosirkuksia, joista voi jatkaa osaamisensa kehittämistä joko suomalaisissa tai ulkomaisissa alan opinahjoissa.

Miksi nuoret ovat innostuneet sirkuksesta? Sirkus on Veeran mukaan ensinnäkin halpahintainen harrastus verrattuna esimerkiksi jääkiekkoon. Lisäksi jokaiselle löytyy sopiva laji.

”Ja vaikka sirkusharrastuskun edellyttää kurinalaisuutta, sitä voi harrastaa myös vähemmän kilpailuhenkisesti kuin esimerkiksi kilpavoimistelua”, hän lisää.

Suomessa sirkusta on alettu käyttää entistä monipuolisemmin muun muassa erityisryhmien hyvinvoinnin edistämiseen.

Sirkusta käytetään esimerkiksi vanhusten, turvapaikanhakijoiden, maahanmuuttajien, mielen-terveyskuntoutujien ja erityisnuorten parissa. Suomessa on kehitetty myös vauvasirkus.

Harva Veeran mukaan tulee ajatelleeksi, miten paljon sirkusala työllistää.

”Artistien osuus on ehkä vain kymmenen prosenttia. Suurin osa on muita ammattilaisia kuten

” Monellakaan ei ole käsitystä siitä, mitä sirkusammattilaisen arki on ja kuinka paljon erilaisia asioita täytyy tehdä muutaman estradilla vietetyn minuutin eteen.

sirkusartisti Veera Kajanen on tottunut tanssimaan nuoralla ja pyörittämään hulavanteita kansainvälisillä estradilla. ”Esimerkiksi koronapandemian aikana työtarjouksia on tullut paljon enemmän ulkomailta kuin Suomesta”, hän sanoo. Kajanen oli nuorallatanssijana jo syksyllä 2012 Torontossa nähdyn Cirque du Soleilin Amaluna-esityksessä, joka kiersi Pohjois-Amerikkaa ristin ristin kolmen vuoden ajan. Tuolloin Kajanen esiintyi kolmen muun nuorallatanssijan kanssa yhteisnäytöksessä, jossa muun muassa nuoralla tanssittiin tangoa.

esimerkiksi markkinointiväkeä, teknillistä henkilökuntaa ja lipunmyyjiä”, hän sanoo.

”Edelleenkin joskus minulta kysytään, mitä teen työkseni. Kaikki eivät käsitä sitä, että nuoralla voi tanssia ammatikseen ja elättää itsensä. Pärjätäkseen pitää toki olla kovan luokan ammattilainen”, hän korostaa.

Veera Kajanen on nuorallatanssiin ja hulavanteisiin erikoistunut sirkusartisti, valmentaja ja kouluttaja. Lisäksi hän on opiskellut meikkaaja-maskeeraajaksi.

”Minua alkoi sirkus kiinnostaa, kun koulussa eräs luokallani ollut poika teki taikatemppeja ja kertoi käyvänsä sirkuskoulua. Puhuin äidille, että minäkin haluaisin.”

Äiti otti asiasta selvää ja vei Veeran Linnanmäen sirkuskouluun. Siitä alkoi hänen sirkusuransa.

Veera alkoi pyörittää hulavanteita 7-vuotiaana. Nuorallatanssiin hän sai kipinän 17-vuotiaana, ja nyt molemmat intohimot yhdessä ovat hänen elinkeinonsa.

”Hetki lukion jälkeen lähdin opiskelemaan Lahteen Koulutuskeskus Salpaukseen. Siellä meni kaksi vuotta. Sen jälkeen matka jatkui Pariisiin Academie Fratelliinin sirkuskouluun, joka on yksi sirkusalan huippuopintahjoista maailmassa.”

”Opinnot kestivät 3 vuotta. Se oli hyvä koulu. Sinä aikana minulla oli mahdollisuus luoda myös verkostoja. Lisäksi opin ranskan kielen, jonka osaaminen on suureksi hyödyksi sirkusmaailmassa.”

Onko Suomesta lähdettävä täydentämään opin- tojaan ulkomaille ollakseen uskottava sirkusartisti?

”Ei se välttämätöntä ole. Totuus kuitenkin on, että kun käy hakemassa oppia myös ulkomailta, on helpompi ponnistaa alan eliittiin. Huippukoulutja on muun muassa Ranskassa, Belgiassa, Kanadassa ja Ruotsissa.”

Veera esiintyy perinteisissä sirkusteltoissa, varieteeteattereissa, illallinäytöksissä sekä erilaisissa yritys- ja yksityistilaisuuksissa. Pienin yleisö on ollut kolme henkilöä, suurin kymmentuhatta. ■

Isänisiä oli Kuolemajärven Hatjalahdelta

Veera Kajanen on syntynyt 1987 Helsingissä.

”Muutin 18-vuotiaana opiskelemaan ensin Lahteen ja sitten Pariisiin. Vanhempani ovat Helsingissä syntynyt **Lasse Kajanen** ja Orimattilassa syntynyt **Leena Knuutila**.”

Veeran äidin vanhemmat ovat 1930 syntynyt **Kauko Knuutila** ja 1935 syntynyt **Irja Knuutila** (o.s. **Mäkelä**), molemmat Orimattilasta. Isän vanhemmat olivat Kuolemajärvenällä 1917 syntynyt **Armas Kajanen** ja 1918 Kuhmoisissa syntynyt **Armi Kajanen** (o.s. **Liehu**).

”Isänisen perhe asui Hatjalahden kylässä Kuolemajärvenällä. Hänen vanhempansa olivat **Aapram** ja **Tilda Kajanen** (o.s. **Piela**). Heille syntyi neljä lasta.”

”Isänisiä oli jo talvisodassa. Tiedän kovin vähän näistä asioista. Lapsena aina vannotettiin, että kun mennään kylään, kahvipöydässä ei saa keskustella ei venäläisistä, ei punaisista, ei valkoisista eikä kapinaan sen paremmin kuin sotiin liittyvistä aiheista”, Veera kertoo.

Missä isän vanhemmat ovat tavanneet toisensa? ”Isänäiti muutti Kuhmoisista Helsinkiin 20.1.1943 ja isänisiä Kuolemajärvenältä Helsinkiin 9.6.1943. Heidät on vihitty 17.10.1943 ja yhteinen koti perustettiin Helsinkiin. Siitä ei ole tietoa,

missä he ovat tavanneet.”

”Muistan isänisen hämärästi. Tavattiin aina kahvipöydässä, mutta ei ikinä leikitty eikä hän kiinnittänyt erityisesti huomiota lapsiin. Kuten jo sanoin, tietystä asiasta ei saanut puhua.”

Isänäidin Veera muistaa paremmin. ”Lähinnä kävimme kahvilla isän lapsuudenkodissa Helsingissä. Tarjolla oli aina 1990-luvulla suosittuja viinereitä.”

Ovatko jotkut suvun jäsenet käyneet Kuolemajärvenällä?

”Jostakin syystä isän puoleinen suku ei juuri pidä yhtä ja niinpä tämä koko sukuhaara on minulle iso mysteeri. Itse olen käynyt Pietarissa lomalla äidin kanssa. Upea kaupunki!”

Veeran isä muistaa tällaista: ”Kukaan meistä ei ole tietäkseni käynyt Karjalassa isän suvun juurilla, mutta Helsingissä asui isän tuttavita ja sukulaisia, joiden luona kävimme kylässä. En muista, että olisi tehty perinneruokia. Muutaman kerran meillä kyläili mies, joka toi aina tuliaisina karjalapiirakoita.”

”Valitettavan vähän on tietoa. Minulla on aina ollut olo, että jotakin on haluttu salata, unohtaa tai peitellä sen sijaan, että muistoja jaettaisiin ja käsiteltäisiin. Toki ymmärrän, että sodan traumat

ovat vaikuttaneet valtavasti.”

Osaatko tehdä karjalapiirakoita? ”Karjalapiirakat maistuvat ja osaan myös itse tehdä. Niitä kaipaa aina matkustaessa. Piirakoita leivottiin äidin ja äidinäidin kanssa, joilla ei tosin ole kytköksiä Karjalaan.”

Kodin menettäminen ja elämän aloittaminen uusilla asuinajoilla aikana, jolloin kaikesta oli pulaa, on todella haastavaa, sanoo Veera ajattelevansa.

”Jos itse joutuisi jättämään kaiken muutamassa tunnissa eikä kotiin olisi paluuta, olisi se kova juttu. Tätä kuitenkin tapahtuu maailmassa koko ajan. Me olemme vain onnekkaita, että asumme turvallisissa Suomessa.”

Löydätkö itsestäsi karjalaiseksi sanottuja luonteenpiirteitä?

”Varmaan päämäärätietoisuus ja ehkä ulkonäkönsäkin on ripaus karjalaisuutta. Ulkomailta minua luullaan usein venäläiseksi. Välillä uudet venäläiset kollegat ihmettelevät miksi en puhu venäjää, kunnes selviää, että olen suomalainen.”

”Kukaan ei ole sukunimen perusteella tunnistanut, että juuriani menee Karjalaan. Eikä ikinä kukaan maailmalla osaa lausua sitä oikein. Muihin Kajasiin en ole törmännyt”, Veera sanoo. ■